

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Η ΕΥΣΠΛΑΓΧΝΙΑ

Ἐάν ἡ ἀγάπη πρέπη νὰ εἶναι τῆς χριστιανικῆς ψυχῆς ἡ οὐσία, ἡ εὐσπλαγχνία δέον νὰ εἶναι τῆς ἀγάπης ταύτης ἡ ἐκδήλωση. Καὶ τὴν ἀρχὴν ταύτην καθορίζει ἐν τῇ σημερινῇ ἀναγνωσθεῖσῃ περικοπῇ τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου ὁ Κύριος. Ἀναπτύσσων ὁ Κύριος ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ὅταν ὡς Κριτὴς θὰ δικάσῃ τὰς πράξεις τῶν ἀνθρώπων θ' ἀπαιτήσῃ παρὰ τῶν πιστευόντων εἰς αὐτόν, περιστρέφει πάντα τὰ ἐρωτήματα εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην, καὶ ἀπαιτεῖ ἐξωτερικὰς πράξεις τῆς εὐσπλαγχνίας, ὡς μαρτύρια τῆς ἐσωτερικῆς ἀγάπης τῶν χριστιανῶν. Καὶ ὅχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τὴν εὐσπλαγχνίαν θέλει καὶ ὡς ἐλαττήριον καὶ ὡς σκοπὸν νὰ ἔχῃ οὐχὶ μόνον τὸν πᾶσχοντα, ἀλλ' αὐτὸν τὸν Θεάνθρωπον Λυτρωτὴν, καὶ ὁ εὐσπλαγχνιζόμενος τὸν πᾶσχοντα ἀδελφόν του νὰ μὴ βλέπῃ ἐν αὐτῷ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸν Κύριον Ἰησοῦν καὶ νὰ προχωρῇ εἰς τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης οὐχὶ ἐξ ἀγάπης προσωπικῆς πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ἐξ ἀγάπης πρὸς ἐκεῖνον εἰς τὸν ὁποῖον καὶ ὁ πᾶσχων ἄνθρωπος ἀνήκει, καὶ ὁ εὐσπλαγχνιζόμενος χριστιανὸς πιστεύει καὶ ὑποτάσσεται. Ἡ εὐσπλαγχνία κατὰ τὴν ἀρχὴν ταύτην ἀποβαίνει πράξις ἀγαθῇ. Καὶ ὁ ἐνασκῶν ταύτην προθύμως δύναται νὰ ὑποστῇ κακουχίας, πᾶν δυσάρεστον, πᾶσαν ταπείνωσιν, διότι πιστεύει, ὅτι τὸ ἔργον τῆς εὐσπλαγχνίας, τὸ ὁποῖον ἐπιχειρεῖ ἀποδίδεται εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἔχει ὑποστῇ τόσα καὶ τόσα διὰ νὰ τὸν σώσῃ, καὶ τῷ ὑποδείξῃ τὴν ὁδὸν τὴν ἀσφαλῶς ἄγουσαν εἰς σωτηρίαν. Ἡ εὐσπλαγχνία δὲν εἶναι μόνον πράξις, ἀλλ' εἶναι καὶ αἴσθημα—καὶ ὁ αἰσθανόμενος τὴν εὐσπλαγχνίαν καὶ ἐργαζόμενος ταύτην ἔχει τὴν αὐτὴν ἀξίαν καὶ ἀμοιβήν, τὴν ὁποίαν ἔχει καὶ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος αἰσθάνεται τὴν εὐσπλαγχνίαν ἀλλὰ δὲν ἔχει τὰς δυνάμεις καὶ τὰ μέσα νὰ ἐκτελέσῃ ταύτην.—Ὁ χριστιανὸς ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας εἶναι ἀνάγκη νὰ παιδαγωγῇται εἰς τὴν διὰ τῆς εὐσπλαγχνίας ἐξωτερικεύσιν τῆς ἀγάπης, ἡ ὁποία ἐμφυτεύεται εἰς τὴν χριστιανικὴν αὐτοῦ καρδίαν. Ἡ δυστυχία ὑπὸ πᾶσας αὐτῆς τὰς μορφὰς δέον νὰ γίνεται πλῆκτρον τῆς ἀγάπης ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ Χριστιανοῦ, καὶ νὰ κινή αὐτὸν εἰς συμπάθειαν καὶ εἰς ἐνέργειαν τοιαύτην, ὥστε ἂν ἀνακουφίξῃ τὸν πᾶσχοντα ἀδελφόν, εἴτε δι' ἔργων, εἴτε διὰ λόγων, εἴτε διὰ παντός ἄλλου μέσου καταλλήλου πρὸς ὀλιγόστευσιν τοῦ βάρους τοῦ πᾶσχοντος ἀνθρώπου. Καὶ εἶναι τόσον ποικίλη ἡ ἐνασχόλησις αὐτῇ εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν, ὥστε ὁ ἄνθρωπος εὐρίσκει πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον εἰς αὐτήν. Ἡ ποικιλία τῆς δυστυχίας, ἡ ὁποία μαστίζει τὴν ἀνθρωπότητα διανοίγει εἰς τὴν εὐαίσθητον χριστιανικὴν καρδίαν πολλὰ σημεῖα προσηλώσεως τῆς προσυχῆς αὐτῆς, καὶ προκαλεῖ τέρψιν πνευματικὴν καὶ ἡδονὴν ἐντελῶς οὐρανίαν, αἵτινες καθιστοῦσι τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος τούτου καὶ ἐλαφρὰ καὶ ποθητὴν. Πόσον γλυκύς γίνεται ὁ ἄρτος, ὅταν βλέποντες πεινῶντα, μοιραζώμεθα τοῦ χριστιανοῦ, ὅταν εἰζεύρῃ, ὅτι καὶ ἐν δυστυχίᾳ πεινῶντα, κατέστησε μέτοχον τῶν φαγητῶν αὐτοῦ!—«Ἐπεινάσα γὰρ καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν.»—Πόσον δροσερὸν καὶ εὐχάριστον εἶναι ποτήριον ὕδατος, τὸ ὁποῖον ἔχει ἡδὴ καταπράυνει τὴν δίψαν φλογιζομένου ὑπὸ στενοχωρίας στήθους!—«Ἐδίψῃσα, καὶ ἐποτίσατέ με.»—Πόσον θερπνὴ ἀποβαίνει ἡ ἀτιμολόγητος τοῦ οἴκου ἡμῶν, ὅταν ἐξαγνίζῃ ταύτην ἡ παρουσία ξένου, τὸν ὁποῖον εὐρόντες ἔρμουν φίλων, μακρὰν συγγενῶν καὶ φίλων, προσκαλέσαμεν καὶ συνηγάγομεν εἰς τὴν στέγην ἡμῶν!—«Ἐξένος ἦμην, καὶ συνηγάγετέ με.»

Καὶ ὅταν παγερός βορρᾶς προσβάλλῃ ἡμᾶς καὶ ἔμεινοντες καὶ τρέμοντες, συσπλεγόμεθα ἐντὸς τῶν χειρῶν ἐνδυμάτων ἡμῶν, πόσον καλλίτερον θερμαινόμεθα, καλῶς γινώσκωμεν, ὅτι ἐνεδύσαμεν γυμνῶν ἀδελφῶν καὶ συνετελέσαμεν εἰς τὸ νὰ μὴ ὑποφέρωσι καὶ αὐτὰ τοῦ ψυχῆς τοῦ φοβεροῦ!—«Γυμνός, καὶ περιεβάλετέ με.» Καὶ ὅταν τὸ ἀσθενὲς σαρκίον ἡμῶν προσβάλλῃ νόσον καὶ καταρρίψῃ αὐτὸ ἐπὶ τῆς κλίνης, πόσον ὑπομονητικῶς διερχόμεθα τὴν πορείαν τοῦ νοσήματος, ὅταν ἐν τὴν συνειδήσιν ἡμῶν ἀναπαυμένην, ὅτι συνετελέσαμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὸ ν' ἀνακουφίσωμεν τὰς ὁδύνας πᾶσχοντος ἀδελφοῦ, ἐπισκεφθέντες αὐτὸν ἀσθενούντα, καὶ παρασχόντες αὐτὸν πάντα τὰ μέσα πρὸς τελείαν θεραπείαν καὶ ἰασην.—«Ἡσθένησα, καὶ ἐπεσκέψασθέ με.»—Ἐλευθερία νομοταγεῖς διερχόμεθα τὰς ἡμέρας ἡμῶν ἀσχολούμενοι τὰς ἐργασίας ἡμῶν καὶ ἐκτιμῶντες προσηκόντως τὴν θείαν ταύτην ὀφείλομεν νὰ γινώσκωμεν τὴν δυστυχίαν ἡμῶν, ἡμεῖς ἐκεῖνους, τοὺς ὁποῖους ἡ συκοφαντία, ἡ ἐκδιωγμός, ἡ παρεκτροπὴ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τῆς εὐθείας ἐκδηγήσῃ εἰς τὸν περιορισμὸν τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας τὰς φυλακὰς, καὶ γινώσκοντες τὸν πόνον αὐτῶν ὀφείλομεν νὰ ἐπισκεπτόμεθα αὐτοὺς παρηγοροῦντες καὶ διδάσκοντες.—«Ἐν φυλακῇ ἦμην, καὶ ἤλθατε πρὸς με.»—Διὰ τὴν εὐσπλαγχνίαν ταύτην, θ' ἀξιωθώμεν νὰ ἀκούσωμεν καὶ τῆς μακαρίας φωνῆς:—«Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ Πατρὸς τοῦ οὐρανοῦ, οἱ οἱ κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν Βασιλείαν.»

ΕΘΝΙΚΗ ΜΟΥΣΑ

ΤΑ ΟΡΦΑΝΑ

Θά πᾶ νὰ γονατίσουμε στὸ μνήμα τοῦ πατέρα,
Νὰ τὸν παρακαλέσωμε, νὰ ξαναρθῇ στὸ σπῖτι,
Γιὰ νὰ μὴν κλαίῃ, μανουλά μου, καὶ νὰ μὴν κοπανίσει·
Κι' ἂν δὲ θελήσῃ γιὰ νὰ ῥθῇ, θὰ κάτσουμε κοντά του,
Γιὰ νὰ μᾶς ἔχῃ συντροφιά, νὰ τὸν παρηγορᾶμε...

ΕΞ ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Η ΒΑΣΙΛΟΠΗΤΑ ΚΑΙ ΤΟ ΔΕΝΔΡΟΝ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

(Ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ Ἑβρου)

Α'

Τὸ δένδρον τῶν Χριστουγέννων.

Κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας ἡμέρας τῶν ἐορτῶν τῶν ἡμερησίων διατάζει ζητήματα παρὰ τῇ ὁμογενεῖ κοινῇ Ἀδριανουπόλεως ὑπῆρξαν πολλὰ καὶ ποικίλα, κυρίως ἀπασχόλησαν κατ' αὐτὰς ἓνα κύκλον συμπολιτῶν μαζὶ τούτων τὰ καὶ οὐσιώδη.

Ἐν πρώτοις ὁ ἐορτασμὸς τοῦ φραγκικῆς προελευμένου δένδρου τῶν Χριστουγέννων παρ' ἡμῖν, ὁ ὁποῖος κακῇ μεθόδῃ εἰσπηδήσας, προεκάλεσε θορυβώδεις συζητήσεις καὶ καταστάσεις πολλῶν ὀρθοπρονοούντων, ὑποστηρίζοντων, καὶ λιασμένων, τὰ Πάτρια ἡμῶν ἤθη καὶ ἔθιμα. Ἐπὶ τέλους ἐκδηγήσαν οἱ ξενομανεῖς, ὅτι εἰς τὸ μέλλον δὲν μᾶς χρειάζονται φράγκικα δένδρα, ἀφοῦ ἔχομεν τὰ κάλανδά μας καὶ τὴν σιλύπηττα, καὶ οὕτω κατέπαυσεν ὁ σάλος καὶ ἐπὶ ἡλίου μενίαν καὶ συμφιλίωσις.

Πολλοὶ γονεῖς διερωτῶσιν ἡμᾶς, ἂν θὰ διαμορφωθῇ τυχεστότερον ὁ ἑλληνικὸς χαρακτήρ τῶν νεαρῶν τέκνων διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τῆς τελετῆς τοῦ Δένδρου τῶν Χριστουγέννων καὶ εἰς τὰς οἰκογενεῖας τῶν, ἀφοῦ ἐπίσημα συμβούλια ἀνεγνωρισμένων ἐθνικῶν καὶ κοινοτικῶν σωμάτων διδάσκωσιν ἐν ταῖς αἰθούσαις αὐτῶν τὸ νέον τοῦτο παρ' ἡμῖν ἔθιμον, ὡς πληρέστατα συνάδον εἰς τὸν ὑπ' αὐτῶν ἐπιδικώμενον ἱερὸν σκοπόν. Εἰς ἀπάντησιν τούτων παραπέμπομεν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν μετὰ προσοχῆς τῶν ἐν τῷ παρόντι ἡμῶν φύλλῳ σχετικῶν πρὸς τοῦτο, ἀφοῦ ἡ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος δημοσίευσίς ἡ ἀναδημοσίευσίς ἐν τούτῳ ἐκ τοῦ καλλίστου περιοδικοῦ τὰ «Πάτρια» ἐλησημονήθη, ἡ δὲν ἔτυχε τῆς τιμῆς ν' ἀναγνωσθῇ ὑφ' ὧν δεῖ. Ὑπὸ οἰκονομικὴν δὲ μόνον ἔποψιν ἀσκεφθῶσι καλῶς, ἂν συμπερῇ εἰς τὸ βαλάντιον τῶν ὁπωσδήποτε εὐπορούντων παρ' ἡμῖν, ἡ τῶν ἀπόρων οἰκογενειάρχων ἡ εἰσαγωγὴ τοιούτων ἐθνικῶν παρὰ τῷ λαφ' ἡμῶν. Ὑφ' ὅλας δὲ τὰς ἄλλας ἐπόψεις ὑπὸ πάντων τῶν ἐχερρόνων κρίνεται ὀλεθριότατον διὰ τὴν ἡμετέραν ἐνταῦθα κοινότητα.

Εἰς ἐκεῖνον, ὅστις παρακολουθεῖ μετ' ἐνδιαφέροντος καὶ φιλοσόφου παρατηρήσεως τὴν ἀνέλιξιν καὶ τὰς περιπετείας τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν βίου, προκαλεῖ αἰσθημα βαθυτάτης ὁδύνης ἡ ἀπαισία ῥοπῇ, ἣν ἔσχεν ἐπ' αὐτοῦ ἡ ἀνεξέλεγκτος ἀποδοχὴ τῶν ξένων καὶ ἀλλοτρίων δώρων τοῦ ἐπιμυθιωμένου ἐσπερίου πολιτισμοῦ. Εἰς ταύτην τὴν ἀνεπιφύλακτον υἰοθέτησιν τῶν ξενικῶν καὶ ὀθνείων δέον ἴσως ν' ἀποδοθῶσι κατὰ μέγα μέρος αἱ τε κατ' ἰδίαν, ἀλλὰ καὶ αἱ τοῦ δημοσίου βίου συμφοραὶ, τὸ πλεῖστον τῆς παντοδαπῆς ἡμῶν κακοδαιμονίας.

Ὁ ἀπὸ τῆς δύσεως πολιτισμὸς ἔχει βεβαίως πάμπολλα καὶ πολυτίμητα τὰ ἀγαθὰ, ἀλλ' ἔχει ὅ,τι πλεῖστα τ' ἀπαισία καὶ ἐθνοφθόρα. Ἡμεῖς δὲ ἐξ ἀμαθείας καὶ ἀνετοιμότητος, ἀλλὰ καὶ ἡλιθιότητος τὸ πλεῖστον, ἀπωθήσαμεν μὲν τ' ἀγαθὰ καὶ ἐθνοφθόρα δῶρα τοῦ ἐσπερίου πολιτισμοῦ, ἡρπάσαμεν δὲ, καὶ ἐνηγκαλίσθημεν τὰ ψυχοφθόρα καὶ ὀλεθρία. Ἀπεδέχθημεν ἰδίᾳ καὶ καθ' ἡμέραν εἰσδεχόμεθα ὅ,τι φερεται καταλλήλως, ἵνα ὑπονομεύσῃ αὐτὰ τὰ θεμέλια καὶ κατὰ συνέπειαν αὐτὴν τὴν ὑπόστασιν τῆς θρησκείας ἡμῶν καὶ τοῦ ἔθνους. Ἡ πρὸς τὴν θρησκείαν καὶ τὰ πάτρια ἀδιαφορία καὶ δὴ καὶ περιφρόνησις, ἡ εἰς τὸν ἀτομισμὸν καὶ τὴν ὀλοφροσύνην προσήλωσις, ἡ λησμοσύνη τῶν ἐθνικῶν ιδεῶν, ὁ ἀνεκτιμώμενος βίος, ὁ μέγχι κωμικότητος πειθισμὸς τῶν ξενικῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων καὶ τὰ παραπλήσια—ἰδοὺ ὅ,τι ἐπιλοδοξήσαμεν, ν' ἀποκομίσωμεν ἀπὸ τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ.

Ἡ ἀνεπιφύλακτος αὕτη εἰσδοχὴ καὶ υἰοθέτησις τῶν ἀλλοτρίων βαθυτάτην ἔσχε τὴν ἐπιδράσιν ἐπὶ τῆς ἐνεστώσης ἰδίᾳ ἐθνικῆς φυσιογνωμίας, καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν νόθευσιν καὶ κιβδηλεύσιν τῶν χαρακτήρων, ὧν τόσῃν ἔχει ἀνάγκη τὸ ἔθνος κατὰ τὰς συγχρόνους μάλιστα κρισιμωτάτας ἡμέρας. Ἐνῶ δὲ ἐν ἄλλοις τοῦ ἔθνους τμήμασιν ὁ ὑπὸ στίλβον προσωπὸν ἐκφυλὸς ἐκ τῆς ἐσπερίας πολιτισμῶς ἔσχε τὴν ἀρχὴν τῆς εἰσδύσεως, ἀσυνειδήτως οὕτως εἰπεῖν καὶ ἐν παραδόξῳ, μικρὸν καὶ κατ' ὀλίγον συμβοηθούτων παντοδαπῶν δυσκαταγωνίστων κοινωνικῶν ὄρων, συνεργῶν καὶ παρὰ γόντων, παρ' ἡμῖν ἐν τῇ ἐκπαλαί ἐναρέτῳ καὶ ἀπὸ παραδόσεως συντηρητικῇ καὶ μέχρι φανατισμοῦ προσκειμένη τοῖς πατρίοις τατριαρχικῇ ταύτῃ κοινότητι τῆς Ἀδριανουπόλεως ἡ μετοχὴ εὐσεύς καὶ ἐγκατάστασις τοῦ ἐκ τῆς ξένης δηλητηρίου πρὸς φραχτάτου μὲν ἤρξατο χρόνου, δι' ἀποτόμου δὲ σχεδὸν εἰσέθηκε, χωρὶς οὐδεμίαν νὰ ἐπικουρήσῃ αὐτῇ εὐνοῦς συνρομὴ περιστάσεων.

Θά σιχυσθῶσι τάχα, ὅτι ἡ ἐορτὴ αὕτη εἶναι ὑπηρετικὴ πρὸς τὴν τυχεσίαν ἱεροῦ σκοποῦ; Ἄντιτάξωσιν ὅτι προέβησαν εἰς ὑποκατάστασιν τοῦ πλήρους ἀναμνήσεων ἀρώματος τῆς πα-

«Πάτρια».

τριαρχικῆς πῆττας διὰ τῆς ρητινώδους ὁσμῆς τοῦ φραγκικοῦ πευκοδένδρου, διότι ἐπίστευσαν εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ φρονήματος καὶ χαρακτήρος ἡθοπλαστικὴν ῥοπήν τοῦ περιπύστου ξενικοῦ ἐθίμου; Ἀλλὰ τότε ἀγνοοῦσι λοιπὸν οἱ ἄφρονες τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν ἱστορίαν καὶ τὰς συγχρόνους ἡμῶν τύχας καὶ τὰς συνθήκας, ὑφ' ἃς βιοῦμεν καὶ πολιτευόμεθα; Ἀλλὰ τότε δὲν γνωρίζουσι λοιπὸν, ὅτι ἡ ἀλώδης διαφύλαξις τῶν παρὰ τῶν προγόνων κληροδοτηθέντων ἡμῖν ἐθνικῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων, ὧν ἕκαστον εἶναι εἰς ἀδάμας τιμαλφὴς καὶ εἰς θαυμάσιος μαργαρίτης, ἐπιβάλλεται ἡμῖν ὡς καθήκον ἱερὸν, ἡ δ' ἀπώλεια, νόθευσις ἢ ὑποκατάστασις τούτων, φερεται αὐτόχρημα προδοσία; Ἀλλὰ διαφεύγει καὶ αὐτοῦ, ὅτι τὰ προγονικὰ ἡμῶν ἤθη καὶ ἔθιμα εἶνε ἡ ἐθνικὴ ἡμῶν ἀσπίς καὶ ὁ ἐθνικὸς ἡμῶν θώραξ, ὅτι συγκροτοῦσι τὸ ἐρμυρὸν τεῖχος, ἐνῶ περιφρουροῦμεθα ἀπὸ αἰώνων ἡδὴ καὶ τοῦ ὁποῖου τὸ ἐλάχιστον ρήγμα, ἡ ἀπώλεια ἔστω καὶ μιᾶς μόνον ἐπάλλεως δύναται νὰ γείνη παραίτιος πανωλεθρίας; Ἀλλ' ἀπλῶς εἰπεῖν, δὲν παρετήρησαν ἡ δὲν ἀνεγνώσαν, που, ὅτι ἡ εὐπραγία τῶν Γερμανῶν καὶ τῶν Ἀγγλῶν ὀφείλεται κυρίως εἰς τὸ ὅτι τὰ δύο ταῦτα ἔθνη οὐδὲν ἄλλο ἐκτὸς ἐαυτῶν ἀγαπῶσιν, οὐδὲν ξενικὸν ἐνστερνίζονται, οὐδὲν γίνονται μισητά, ὑψηλὰ δ' ἐγείρουσι πέριξ τ' ἀποκλείοντα τὰς ξενικὰς ἐπιδράσεις τεῖχῃ;

Τῇ ἀληθείᾳ, ἂν καλῶς σκεφθώμεν, θὰ εὐρωμεν, ὅτι νεωτερισμοὶ τινες τῆς γηραιᾶς Εὐρώπης, ἥθη καὶ ἔθιμα ξένων ἐθνικοτήτων καὶ ἀλλοτρίων δογματῶν θρησκευτικῶν, ἐξείς εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐπιβλαβεῖς εἰς τὰ ἡμέτερα κρινόμεναι, εὐρίσκουσιν ἡμᾶς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη λίαν προθύμους εἰς τὴν ἀποδοχὴν καὶ διάδοσιν τούτων, πάντως ἐκ κακίστης μορφώσεως τοῦ ἐθνικοῦ ἡμῶν καὶ ἡθικοῦ φρονήματος ἐν τῷ αἰκῷ ἡμῶν καὶ ἐν τοῖς σχολείοις. Οὐδεμίαν δὲ αἰσθησὶν ἐμποιοῦσιν ἡμῖν αἱ ὑπὸ σωφρόνων καὶ συντηρητικῶν ὁμογενῶν ἡμῶν γινόμεναι παρατηρήσεις, μεθ' ὅλον τὸν καρδιοδόρον πόνον αὐτῶν, οὐδὲ προσοχῆς ἀξιοῦμεν εἰς τὰ μετὰ τῶν μόχθων καὶ θυσιῶν ἀνιδρυόμενα ἱερὰ σωματεῖα διὰ τὴν προάσπισιν καὶ προφύλαξιν τῶν τιμαλφῶν κειμηλίων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἡμῶν. Ἐνῶ δὲ τὸ πλοῖον ἡμῶν αὐτανδρὸν κινδυνεύει κατὰ τὴν τρομερὰν τρικυμίαν νὰ καταποντισθῇ εἰς τὸ πέλαγος τῆς αἰωνιότητος ἕνεκα τοῦ ἀναιγέντος καὶ ὁσημέραι εὐρυνόμενου ὑπὸ ἀδεξίων καὶ ἀναισθητῶν πλοηγῶν ῥήγματος, οὐδεμίαν φρίκην διατρέχει τὸ σῶμα ἡμῶν, μετ' ἀπαθείας δὲ καὶ μοιρολατρικῆς στωικότητος προσπαθοῦμεν ἐπὶ τοῦ πλοίου, νὰ ἐναγκαλισθώμεν καὶ σώσωμεν τὸ χρηματοκιβώτιον ἡμῶν ἀγνοοῦντες, ὅτι ἐὰν δὲν ἐνώσωμεν πάντες πᾶσας τὰς δυνάμεις ἡμῶν καὶ δὲν σπεύσωμεν, νὰ φράξωμεν τὸ γενόμενον ρήγμα, τὸ πλοῖον ἡμῶν βαθμηδὸν πληρούμενον ὕδατος θὰ συμπαρασύρῃ ἡμᾶς ἅπαντας σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις μετὰ πάντων τῶν ὑπαρχόντων ἡμῶν καὶ μετ' αὐτοῦ ἔτι τοῦ ἐναγκαλισμένου χρηματοκιβωτίου μας εἰς τὸν μαῦρον βυθὸν τῆς ἀτέρμονος θαλάσσης.

ΑΙ ΑΓΙΑΙ ΣΥΝΑΞΕΙΣ

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΙΑΣΜΕΝΩΝ

Ἡ προπαρασκευὴ καὶ ὁ εἰς μετουσίωσιν ἀγιασμὸς τῶν εἰς προηγιασμένην Λειτουργίαν χρησιμοποιηθησομένων τιμίων δώρων τελεῖται οὕτως. Ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς Προθέσεως μιᾶς τῶν κατὰ Σάββατον ἢ Κυριακὴν ἱερῶν Λειτουργιῶν, γνωστῶν οὕσων ἐκ τῶν προτέρων τῶν ἡμερῶν τῆς ἀρχομένης ἐβδομάδος, καθ' ἃς θὰ προσερχθῶσι πρὸς κοινωνίαν εἰς τοὺς

πιστοὺς προηγιασμένα μυστήρια, ἐξάγονται ἐξ ἱδαιτέρων ἄρτων τόσαι ἐνσφράγιστοι μερίδες, μεγάλα ὅσαι λειτουργίαι προηγιασμένα μέλλουσι κατὰ τὴν ἀρχομένην ἐβδομάδα νὰ τελεσθῶσιν. Ἡ ἐξαγωγή τῶν μερίδων τούτων καὶ ἡ τοποθέτησις τούτων ἐν τῷ Δισκαρίῳ γίνεται κατὰ σειρὰν μετὰ τὴν ἐξαγωγὴν τῆς μεγάλης μερίδος τῆς ἀμνοῦ λεγομένης, ἐξ ἧς μεταλαμβάνουσι κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Ἐν τῇ ἐξαγωγῇ ἐκάστης μερίδος λέγονται καὶ τελοῦνται τὰ αὐτά, ὅσα καὶ ἐν τῇ ἐξαγωγῇ τοῦ πρώτου ἀμνοῦ, μέχρι τοῦ λογιζομένου τοῦ ἄρτου. Ἐν τῇ εὐλογίᾳ τῆς μετουσιώσεως δέχονται πάντες οἱ ἀμνοὶ οὗτοι τὴν εὐλογίαν ἐνικαίαν, ὡς εἰς ἄρτος. Καὶ ἐν τῇ πρὸ τῆς κλάσεως τοῦ ἄρτου ὑψώσει συνυψοῦνται ὁμοῦ πάντες μετὰ τοῦ προωρισμένου εἰς κοινωνίαν τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν τελεῖται ἡ λειτουργία, ἀλλὰ δὲν κλῶνται. — Ὁ Λειτουργὸς μετὰ τὴν πλήρωσιν τοῦ Ποτηρίου, τὴν λεγομένην ἔνωσιν καὶ τὴν θέρμανσιν τοῦ ἀχράντου αἵματος διὰ τοῦ ζέοντος ὕδατος, λαμβάνει διὰ μὲν τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς τὸν ἐν τῷ ἀντιμινσίῳ πάντοτε εὐρισκόμενον πεπιεσμένον σπόγγον, ὃν, Μοῦσαν καλεῖσθαι, καὶ ἐπ' αὐτοῦ στηρίζων τὸν διὰ τῶν τριῶν δακτύλων τῆς δεξιᾶς χειρὸς κρατούμενον ἕκαστον ἀμνόν, τῶν εἰς προηγιασμένας προωρισμένων, ἐμβάπτει αὐτὸν ἐν τῷ ἀχράντῳ αἵματι· μετὰ πολλοῦ σεβασμοῦ καὶ φόβου μέχρι οὗ ἐμποτισθῇ ὅλος ἀχράντου αἵματος, καὶ οὕτως ἐμπεποτισμένον ἐξάγει καὶ ἀνεστραμμένον ἀποτίθῃ ἐν τῷ εἰδικῷ σκεύει, ἐν ᾧ φυλάσσονται τὰ προηγιασμένα. Ὁ τρόπος οὗτος καὶ ἀρχαιότερος εἶναι τοῦ διὰ τῆς λαβίδος διαβρέγματος, ἀφ' οὗ ἡ λαβὶς δὲν ἀνάγει πέραν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, κατὰ τὴν κοινὴν ἀλλ' ἀδέσποτον καὶ πιθανῶς ἀβάσιμον παράδοσιν, τὴν ἀρχὴν αὐτῆς, καὶ πρακτικώτερος εἶναι, διότι τὸ Σῶμα ἐμποτίζεται ὅλον ὑπὸ τοῦ ἀχράντου αἵματος καὶ ἐπομένως ἐν τῇ κοινωνίᾳ αὐτῶν γίνεται ἀμφοτέρων τῶν εἰδῶν ἡ μετάληψις. — Οὕτω γίνεται, καθ' ὅσον ἐνθυμούμεθα ἐν τῇ ἐν Ἱεροσολύμοις Ἐκκλησίᾳ. Διὰ τοῦ διαβρέγματος, ὅπερ ἐνεργεῖται διὰ τῆς λαβίδος, τὸ ἅγιον Σῶμα δὲν διαβρέχεται ὅλον ὑπὸ τοῦ ἁγίου αἵματος. Οὕτω προετοιμάζονται, καθαγιαζόμενα μετουσιοῦνται καὶ διατηροῦνται δι' ὅλης τῆς εβδομάδος τὰ προσφερόμενα ἐν ἑκάστη προηγιασμένην λειτουργίᾳ ἅγια δῶρα.

Ἡ θεία λειτουργία αὕτη ὡς προεγράψαμεν εἶναι προσ-
τεθειμένη πάντοτε εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἑσπερινοῦ, ἀλλ’
ὡς τὰ πάντα ὁ ἄνθρωπος πρὸς τὸ ἴδιον συμφέρον οἰκονομεῖ,
ἐπειδὴ καὶ τὰ τῆς νηστείας οὕτως ἡλλοίωσεν ὥστε ἀπὸ
Ξηροφαγίας καὶ μονοφαγίας ἐν ἑκάστη αὐτῆς ἡμέρᾳ μετέ-
πεσεν εἰς πολυφαγίαν, δις καὶ τρις τῆς ἡμέρας λαμβανο-
μένης τῆς τροφῆς, οὕτω καὶ τὰ τῶν προσευχῶν αὐτοῦ μετέ-
βαλε συνενώσας κατὰ τὴν Μεγάλην Τεσσαρακοστὴν εἰς
μίαν ἀκολουθίαν πρωινήν πολλὰς ἀκολουθίας, ἐν αἷς καὶ τὴν
τοῦ Ἑσπερινοῦ, ψαλλομένην ἤδη, ἀντὶ κατὰ τὴν δύσιν τοῦ
ἡλίου, κατὰ τὴν ἀνατολὴν αὐτοῦ ἢ μικρὸν μετ’ αὐτῆν.
Ἐπομένως καὶ τὴν Λειτουργίαν τῶν Προηγιασμένων ἐπι-
τελεῖ οὐχὶ τὴν ἐσπέραν, ἀλλὰ κατὰ τὴν πρωίαν, ὅτε ψάλλε-
ται καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ. Τότε δὲ δύναται νὰ
κοινωνήσῃ καὶ τῶν ἀχράντων Μυστηρίων νηστεύων ἐτι τότε
ἀπὸ τροφῆς.

Ὁ Ἑσπερινὸς τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς διαφέρει ἀπὸ τῶν συνήθων Ἑσπερινῶν κατὰ τοῦτο, ὅτι ἔχει διατάξεις παλαιότερου ὡπωσδήποτε τύπου.

'Αφ' οὗ ψυχῶσιν αἱ ὥραι, περὶ ὧν ἔχομεν ἤδη ὁμιλήσει
τὰ δέοντα, γίνεται ἀπόλυσις, καὶ ἀργεῖται ὁ Ἑσπερινός.

Εἰδοῦνται ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις παρ' ἡμῖν γὰρ περιέχ-
 ωσι τὴν Ἐκκλησίαν κατὰ τὰς νηστησίμους ἡμέρας τῆς

Μεγάλης Τεσσαρακοστής, περιδλήματα μαύρα, ὡς πένθος
ἐνδεικτικά. — Πάν ὅ,τι λαμπρὸν ἐπικαλύπτεται διὰ μα-
ρου καλύμματος, καὶ αὐτὰ δὲ τὰ ἱερὰ ἄμφια τὰ τῶν ἱ-
ερῶν σκευῶν καὶ τὰ λειτουργικά, εἶναι τοῦ αὐτοῦ χρώματος
ποικιλλόμενα διὰ λευκῶν ἐπηργυρωμένων παρυφῶν, καὶ κα-
θιστώσι ζωηροτέρην τοῦ μαύρου τὴν ἐντύπωσιν.

Ἄλλὰ πένθει ἡ Ἐκκλησία ; Πένθει ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ πληρώματος αὐτῆς, καὶ κηρύσσει μετάνοιαν γεννικατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας. Ὡστε οὐχὶ πένθος κατὰ τὴν κοινὴν ἐκδοχὴν, ἀλλὰ Μετάνοια κυρίως ἄγεται ἐν αὐτῇ καὶ πένθος συναφές πρὸς τὴν μετάνοιαν, ἣν ἐπιβάλλει καὶ ἡ κατὰ τὴν προϋπαντωμένην ἐπέτειον ἀνάμνησις τῆς θανάτου τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ ἀνθρώπου τελεσθείσης μεγάλης τοῦ Γολγοθα θυσίας.— Καὶ εἶναι τὸ μαῦρον χρῶμα ἀπ' ἀρχῆς τῆς μετανοίας καὶ τοῦ ἐπ' αὐτῇ πένθους χρῶμα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ;

ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Μία γνώμη καθ' ἑβδομάδα.

α Ματαίως καυχᾶται ὅτι ἔχει ἐλευθερίαν, ὅστις δὲν ἔχει
ρετὴν. Ἐργήγορα τὴν χάνει, ἂν δὲν τὴν θεμελιώσῃ εἰς
χρηστὰ ἦθῃ καὶ εἰς τὴν ἰσόνομον μὲ τοὺς συμπολίτας
ἀδελφούς του διαγωγῇ. Ἐργήγορα τὴν χάνει, ἂν προτιμῇ
ἴδιον παρὰ τὸ κοινὸν συμφέρον. Ἐργήγορα τὴν χάνει, ἂν
ὑποτάσσεται εἰς τὸν νόμον, ὥς εἰς δεσπότην, οὐδὲ σέβει
τοὺς ὑπηρέτας τοῦ δεσπότη τοῦ νόμου, τοὺς ἄρχοντας».

Ἄδ. Κορῆς

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

Δωρεὰὶ ὑπὲρ τῶν «Πατρίων»

Ὁ Δῆμος Τήνου ἀπέστειλε τῇ Ἑταιρείᾳ ὑπὲρ τῆς ἐκδόσεως
«Πατρίων» συνδρομὴν αὐτοῦ δρχ. 30. τοῦ ἔτους 1909

Ὁ Δῆμος Λαυρεωτικῆς δρ. 50.

Ὁ Δῆμος Ἀλμυροῦ δρχ. 25.

Ὁ κ. Ἀλκ. Κονταράτος δρ.

‘Ο κ. ‘Αλ. II. Μαντζούνης δρ. 10.

Οἱ x. x. Ἑμμ. Γ. Καλιτσάκης δρ. 5.

Οἱ κ. κ. Τιμ. Γκινγκάκος, Θ. Λάβδας, Ἀδελφ. Ψαρρά ἀνὰ
4 (1909).

ΟΙ κ.κ. Σ. Κουρούμαλος, 'Αλέξ. Λουλουδάκης, 'Αν. Μπαρ
Σταύρης, Π. Κελαϊδής ανά δρ. 3 (1909).

Οἱ κ. κ. Π. Βρασιδανόπουλος, Δ. Καγγελάρης. Ἀδελφ. Μο
νοῦ, Χ. Ἰατρόπουλος, Σπ. Χ. Χρήστου, Τζαννέτης.

της, Ν. Μεταξάς, 'Ελ. 'Ηλιόπουλος, Χ. Τριανταφυλλίδης κα
Δουληγάρης, Ν. Μπήλιος, Ι. Πολιτάκης, Γ. Ι. Λαυδάς

Μαρκουλάκης, Αντ. Καστρινάκης, Ι. Μοσχονίτης, Γ. Βιγαδι

Οἱ κ. κ. 1. Καρβελλάς, Ἀγγ. Σακελλαριάδης, Γ. Ρώτας,
Λαζόπουλος, Κ. Βοζινόπουλος, Μιχ. Ζαχαριάδης, Γ. Διάκος

Τριβεζάνης, Κ. Παπαευγενίου, Ι. Παναγιωτόπουλος, Διαμάντης,
Σπ. Ταϊντας, Κ. Πετρίδης, Π. Βοσκός, (...), Θ. Βαφειάδης.

Νομικός καὶ Θ. Μανέας, ἀνα δρ. 1 (1909).
Ἡ κυρία Αἰκατ. Ἀπέργη δρ. 25.
Ἡ κυρία Κωνσταντίνης δρ. 8

Ὁ κ. Στέφ. Κίτσακόπουλος δρ. 8.

ΒΡΑΧΕΙΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Μ. Χ. Κ. Κέαν. Σ. Β. Δίβερπουλ.
χάτ. Δ. Κ. Σμύρνην. Χρ. Π. Π. Ρόδ. Ἀνδρ. Β.

Σ. Φ. Μέλιμπουργ. Στ. Σ. Παρισίου. Αντ. Μ.
τρας Γ. Β. Μολάδους Κ. Δ. Μαγνης Δημ. Β.

Και σ'άρειαν Νικ. Ε. Κ) πολιν Ελπίζομεν σ'είαν
θεπομένου ότε άρχεται νέον έτος του φύλλου από

μεν κατὰ τὸ δυνατόν τὰς αἰτήσεις ὑμῶν. Βασ. Σ. Π. να ἐκπλ
Θὰ γίνῃ ἡ σχετικὴ ἐνέργεια ὅπως ἡ ἐπιθυμία ὑμῶν. Β. Ω

ἄλλων ἐν Βόλῃ ἐκπληρωθῇ διὰ τινος τῶν τῆς πόλεως ὑμῶν
 τειῶν.